

Batxillerat en Ciències Religioses

Dret Canònic

- **Titulació:** Batxillerat en Ciències Religioses
- **Modalitat:** Iscreb Presencial
- **Curs:** 3er | **Semestre:** 1r | **ECTS:** 4 | **Hores de classe setmanals:** 2
- **Àrea:** Filosofia-Teologia | **Període lectiu:** 1r semestre
- **Professorat:** [Dr. Eulogi Broto i Alonso](#) | [Dr. Ramon Batlle i Tomàs](#) | **Llengua:** Català

Justificació

El dret canònic, que no es limita al Codi de Dret Canònic, regula les relacions jurídiques i els drets i deures dels fidels dins l'Església Catòlica com a comunitat de persones amb una estructura i unes finalitats. La justícia, amb la caritat, són dos dels aspectes més destacats del propi missatge cristià, i fonamenten en bona part l'acció social de l'Església en aquest món. Per tant, l'Església no pot prescindir de l'aplicació interna de les regulacions i garanties que ha desenvolupat durant els segles, basades en el missatge diví, i que es troben reflectides en el seu dret, única forma humana d'intentar assolir la justícia dins aquesta comunitat. El dret canònic és primordialment un conjunt d'eines nascudes per prevenir conflictes dins la societat eclesial, tot esperant l'enteniment i la lliure acceptació de les normes per part dels fidels, sent les funcions disciplinàries i judicials, última opció; i sempre basades en la finalitat essencial de tot el missatge cristià: "la salvació de tots i cadascú", el -salus animarum-. És obligació de fidels i pastors conèixer i respectar el dret canònic.

Requisits i orientacions prèvies

Sense requisits previs obligatoris, si bé es recomana cursar conjuntament: Història de l'Església I i/o Sagraments.

Competències i Objectius

1. Capacitat d'anàlisi i síntesi, juntament amb capacitat crítica respecte d'un objecte d'estudi determinat, i davant els esdeveniments i processos actuals
2. Capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica i adquirir els coneixements bàsics de les professions lletrades en l'Església.
3. Comunicació oral i escrita amb capacitat per a comunicar-se amb experts d'altres àrees
4. Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat amb habilitat per treballar en un context internacional.
5. Coneixement i comprensió de la història jurídica de l'Església en el context de la història universal.

6. Aproximació als trets bàsics del mètode jurídic.
7. Capacitat per connectar els coneixements adquirits amb altres àrees de coneixement

Disciplina separada i independent de la teologia, el dret canònic és un cos jurídic complert que influencia tots els aspectes de la vida de l'Església actual. És, per tant, obligació de tot fidel conèixer, respectar i aplicar el dret canònic; pel que des d'un punt de vista eminentment pràctic, com a objectiu general, buscarem familiaritzar l'alumne amb les normes i les problemàtiques vigents i destil·lar la correcta forma jurídica canònica de solucionar-les, i concretament:

1. Presentar la importància que ha tingut el dret canònic a nivell històric com a base del dret comú europeu en la formació de les nostres arrels culturals i jurídiques.
2. Aconseguir que l'alumne es familiaritzi amb la utilització i la terminologia de les normes i fonts del dret canòniques, tant universals com particulars, vigents i històriques.
3. Aconseguir evidenciar que, malgrat estar completament regulada, els batejats formen part d'una societat lliure, plural i oberta on cada fidel té el seu paper segons els ensenyaments del Concili Vaticà II.
4. Assumir els principis informadors de la nostra assignatura i el mètode jurídic canònic, de manera que els puguem aplicar a qualsevol aspecte de la vida de l'Església.
5. Conèixer els drets, i alhora les obligacions, dels fidels catòlics i els mitjans per a exercir-los efectivament; i potenciar la idea de comunió referida a les relacions jurídiques.
6. Conèixer a fons l'estructura de l'Església i les relacions jurídiques internes entre els seus organismes i els seus membres.
7. Conèixer, identificar i qualificar els problemes més candents del dret canònic vigent tot plantejant solucions jurídiques, valorant que el dret és una ciència oberta i en evolució.
8. Valorar l'ordenament jurídic de l'Església com un tot conjuntat, a interpretar segons les indicacions del magisteri i en plena comunió.
9. Conèixer a fons la regulació matrimonial de l'Església Catòlica i el seu valor sacramental i contractual.
10. Valorar l'assoliment que suposa viure en un territori on l'Església i l'Estat estan separats i on impera la llibertat religiosa i de consciència.

Continguts

- 1.- Fonts i història del dret canònic
- 2.- Fonaments i normes generals del dret canònic
- 3.- Dret de persones a l'Església i drets i deures dels fidels dins l'Església
El paper dels laics
- 4.- Dret Públic de l'Església, general i especial
Església Universal i Esglésies Particulars
Autoritat Suprema i Autoritat diocesana
La funció de regir
- 5.- La funció d'ensenyar, i la presència social de l'Església
- 6.- Teologia del dret canònic, dret sacramental i normes litúrgiques
- 7.- Béns temporals de l'Església
- 8.- Dret Penal canònic
- 9.- Dret matrimonial i dret processal canònic
- 10.- Dret Particular i dret oriental

Metodologia i Avaluació

Les classes de dret canònic tindran tres parts. Una 1ª part de repàs dels conceptes explicats a la sessió anterior i els estudiats per l'alumne a casa seva. Una 2ª part d'exposició dels alumnes dels temes preparats; i una 3ª part d'explicació del docent del tema corresponent del programa.

* La tria dels temes a exposar per cada alumne es farà el segon dia de classe a l'aula amb el docent.

* El percentatge de les hores presencials, serà del 40%, distribuït així: exposició magistral: 50%; debat i repàs conceptual: 10%; exposició dels temes pels alumnes: 40%.

* L'alumne dedicarà del temps de treball personal fora de l'aula (60 %), un 50% en la preparació per escrit -a entregar als companys- de l'exposició a l'aula del tema del programa corresponent.

L'estudi personal dels conceptes jurídics presentats hauria d'ocupar un 30%, i la preparació de la presentació oral a l'aula li haurà d'ocupar els restant 20%.

Examen final sobre els temes NO presentats per l'alumne, valorat en un 50%. A cada alumne a l'examen NO se li preguntarà sobre el tema preparat i exposat per ell mateix a classe.

Preparació del tema a exposar, segons el resultat del material entregat als companys, 30%. Exposició a l'aula del tema del programa 20%.

Bibliografia

- *Codi de dret canònic*; edició catalana a cura d' Eduard Bajet, Bernabé Dalmau i Oriol Oleart, Montserrat, Barcelona : Abadia de Montserrat, 1983, 582 p.

- www.vatican.va

Conté els documents de les Constitucions Apostòliques ordenades cronològicament pels Pontífecs que les van donar.

En castellà:

- *Código de derecho canónico; edición bilingüe y anotada a cargo del Instituto Martín de Azpilcueta, 7a ed.*, Pamplona: EUNSA, 2007, 1576 p.

- *Código de derecho canónico; edición bilingüe comentada por los profesores de la Facultad de Derecho Canónico de la Universidad Pontificia de Salamanca*; colaboradores: Juan Luis Acebal ... [et al.], (Minor; 442), Madrid: Biblioteca de Autores Cristianos 2005, 943 p.

- *Código de derecho canónico: edición bilingüe, fuentes y comentarios de todos los cánones*; Antonio Benlloch Poveda, dir., 5a ed , EDICEP, 2008, 822 p. NO actualizado.

Comentaris: Comentario exegético al código de derecho canónico, Navarra: Eunsa Baranain, Universidad de Navarra. Instituto Martin de Azpilcueta, 3a. Ed. 2002.

Manuais:

- Aznar Gil, (aut.), R., *Derecho canónico. II: El derecho en la misión de la Iglesia*, (Sapientia fidei, 33, 2 vols.) Madrid: Biblioteca de Autores Cristianos, 1ª ed., 1ª imp.(09/2006), 440 páginas; ISBN: 8479148489 ISBN-13: 9788479148485.

- Bahillo Ruiz, T.,(aut.), *Derecho canónico. I: El derecho del Pueblo de Dios*, (Sapientia fidei, 32, 2 vols.) Madrid: Biblioteca de Autores Cristianos, 1ª ed., 1ª imp.(09/2006) 510 páginas; ISBN: 8479148470 ISBN-13: 9788479148478.

- BUENO SALINAS, SANTIAGO, *Dret canònic: universal i particular de Catalunya*, Madrid-Barcelona: Marcial Pons, 1999, 466 p.

- Martín de Agar y Valverde, J., (aut.), *Introducción al Derecho Canónico*, Madrid: Editorial Tecnos, 2ª ed., 1ª imp.(06/2014), 248 páginas; ISBN: 8430962077 ISBN-13: 9788430962075.

- SÁNCHEZ-GIRÓN, JOSÉ LUIS, *El Código de Derecho canónico de 1983, balance y perspectivas a los 30 años de su promulgación*, (Biblioteca Comillas. Derecho Canónico) Madrid: Universidad Pontificia de Comillas , 2014, ISBN: 9788484685265.